

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Opintotukilain muutos HE 84/2021 vp

Sivistysvaliokunta 19.05.2021

Sanna Nieminen, neuvotteleva virkamies

Esitetty muutos opintotukilakiin

- Opintojen aloittamisen estyminen ja opintojen viivästyminen koronavirusepidemian vuoksi voidaan huomioida opintolainahyvityksen ja opintolainavähennyksen ehdoissa
- Vuoden 2021 aikana tai sen jälkeen korkeakoulututkinnon suorittanut opintolainansaaja ei menettäisi oikeuttaan opintolainahyvitykseen tai opintolainavähennykseen, jos hän osoittaa, ettei ole pystynyt suorittamaan kaikkia tutkinnon suorittamiseksi vaadittavia opintoja covid-19 epidemiaan liittyvästä syystä
- Opintolainansaaja olisi oikeutettu opintolainahyvitykseen tai opintolainavähennykseen, vaikka hänen tutkinnon suorittamiseen käyttämänsä aika on yhden lukuvuoden säädettyä määräaikaa pidempi

Esityksen arvioitu vaikutus valtion talousarvioon vuonna 2021

- Esitys liittyy vuoden 2021 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä
 - Muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2021
- Esitetty muutos lisää valtion opintolainahyvitysmenoja momentilla 29.70.52 Opintolainojen valtiontakaus (arviomääräraha)
- Vuonna 2021 arvioitu menolisäys 5 milj. euroa
 - Arvio: noin 3,6 milj. euroa aiheutuu 600 ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden hyvitysmenoista ja noin 1,4 milj. euroa 400 ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden hyvitysmenoista
- Vuoden 2021 talousarviossa momentille 29.70.52 on varattu yhteensä 99,2 milj. euroa, tästä 64 milj. euroa on varattu opintolainahyvityksiin

Esityksen arvioitu vaikutus vuodesta 2022 eteenpäin

- Vuonna 2022 arvioitu menolisäys on noin 10 milj. euroa ja vuonna 2023 noin 5 milj. euroa
- Arvio vuodesta 2024 eteenpäin: ei merkittävää vaikutusta
 - Pidemmällä aikavälillä tutkinnonsuoritusajan pidennykseen oikeutettujen määrä jäänee marginaaliseksi
 - Lähtökohtaisesti kyse on hyvityksen ajoitusmuutoksesta koronavirusepidemian takia
- Vuosien 2022 ja 2023 menolisäykset on huomioitu vuosia 2022-2025 koskevassa julkisen talouden suunnitelmassa

Esitykseen liittyviä haasteita

- Muutos olisi voimassa toistaiseksi pitkien opiskeluaikojen ja erilaisten muiden perusteltujen poissaolojen takia
 - Yleisesti etuusjärjestelmiin covid-19 –epidemian vuoksi tehdyt joustot ovat olleet määräaikaista
 - Toisaalta tutkinnonsuoritusajan pidentämistä ei myönnetä automaattisesti kaikille, vaan sitä pitää hakea erikseen ja perustella
- On epäselvää, milloin mahdollisuus hakea tutkinnonsuoritusajan pidentämistä poistuu
 - Suoritusaikaa ei voitaisi pidentää covid-19 –epidemiaan liittyvästä syystä niillä lainansaajilla, jotka ovat aloittaneet opintonsa epidemian lakattua
 - Kun joustoon oikeuttava poikkeusaika päättyy, tarvitaan monipuolista viestintää